

Nya modeller för genomförande av integrationsutbildningen

Ändringar i läs- och skrivfärdigheter från och med 1.1.2018

Förändringarna som berör utbildningen i läs- och skrivfärdigheter och som träder i kraft 1.1.2018 medför också ändringar inom integrationsutbildningen. Personer som inte hänvisats till grundläggande utbildning för vuxna eller utbildning för invandrare inom det fria bildningsarbetet kan behöva **stärka sina kunskaper i det latinska alfabetet som en del av integrationsutbildningen.**

Inom integrationsutbildningen som anskaffas av Närings-, trafik- och miljöcentralen och som genomförs som arbetskraftsutbildning kan invandraren vid behov utveckla sina kunskaper i det latinska alfabetet om hen har sådana färdigheter att lära sig och en sådan utbildningsbakgrund att en kortare undervisningshelhet är tillräcklig och integrationsutbildningen i övrigt är en ändamålsenlig utbildning för personen i fråga. **Stärkandet av kunskaperna i det latinska alfabetet kan vara en del av den orienterande modulen och/eller kan ingå i innehållet i modul 1.**

Handledningen får en större roll

Regeringens målsättningar om att förkorta vägen till utbildning och arbetsliv förutsätter i fortsättningen även större satsningar på handledningsverksamheten. Handledningen ska genomföras i samarbete med olika aktörer, bland annat Arbets- och näringsbyrån. Inom handledningen för vuxna invandrare betonas i fortsättningen framför allt följande:

- 1. Handledning i valet av utbildning utgående från invandrabehov:**
Valet av lämplig utbildningsväg ska i första hand grunda sig på invandrabehov av utbildning och på den aktuella livssituationen.
- 2. Handledning under utbildningens gång:**
Under utbildningens gång ska man regelbundet utvärdera hur studierna behöver individualiseras och hur ändamålsenlig utbildningsvägen är för den som deltar i utbildningen. Vid behov ska den som deltar i utbildningen hänvisas till utbildning eller någon annan tjänst som är bättre lämplig för hen.
- 3. Fortsatt handledning:**
Under utbildningen gör den som deltar i utbildningen tillsammans med utbildningsaktören upp en plan för fortsättningen.

Syftet med modellerna

Utbildningsstyrelsen har tillsammans med arbets- och näringsministeriet tagit fram nya modeller för genomförandet av integrationsutbildningen för vuxna invandrare. Dessa utbildningsmodeller gäller integrationsutbildningar för vuxna invandrare och ordnas både som arbetskraftsutbildning och som frivilliga studier och i vilka man följer Utbildningsstyrelsens grunder för läroplanen för integrationsutbildning av vuxna invandrare (Utbildningsstyrelsen 1/011/2012). Modellerna utgör alternativ till den utbildningsmodell som beskrivs i bilaga 3 till de ovannämnda grunderna för läroplanen.

Utgångspunkten för de nya utbildningsmodellerna har varit att förkorta vägen till arbetslivet och fortsatta studier genom att införa moduler enligt målgruppen, t.ex. till yrkesstudier, företagande, frivilligarbete, nät-/distansstudier eller andra frivilliga studier mellan närstudieperioderna. Målet är därtill att bl.a. göra utbildningssätten mångsidigare. Den maximala längden på utbildningen förblir densamma och fortfarande

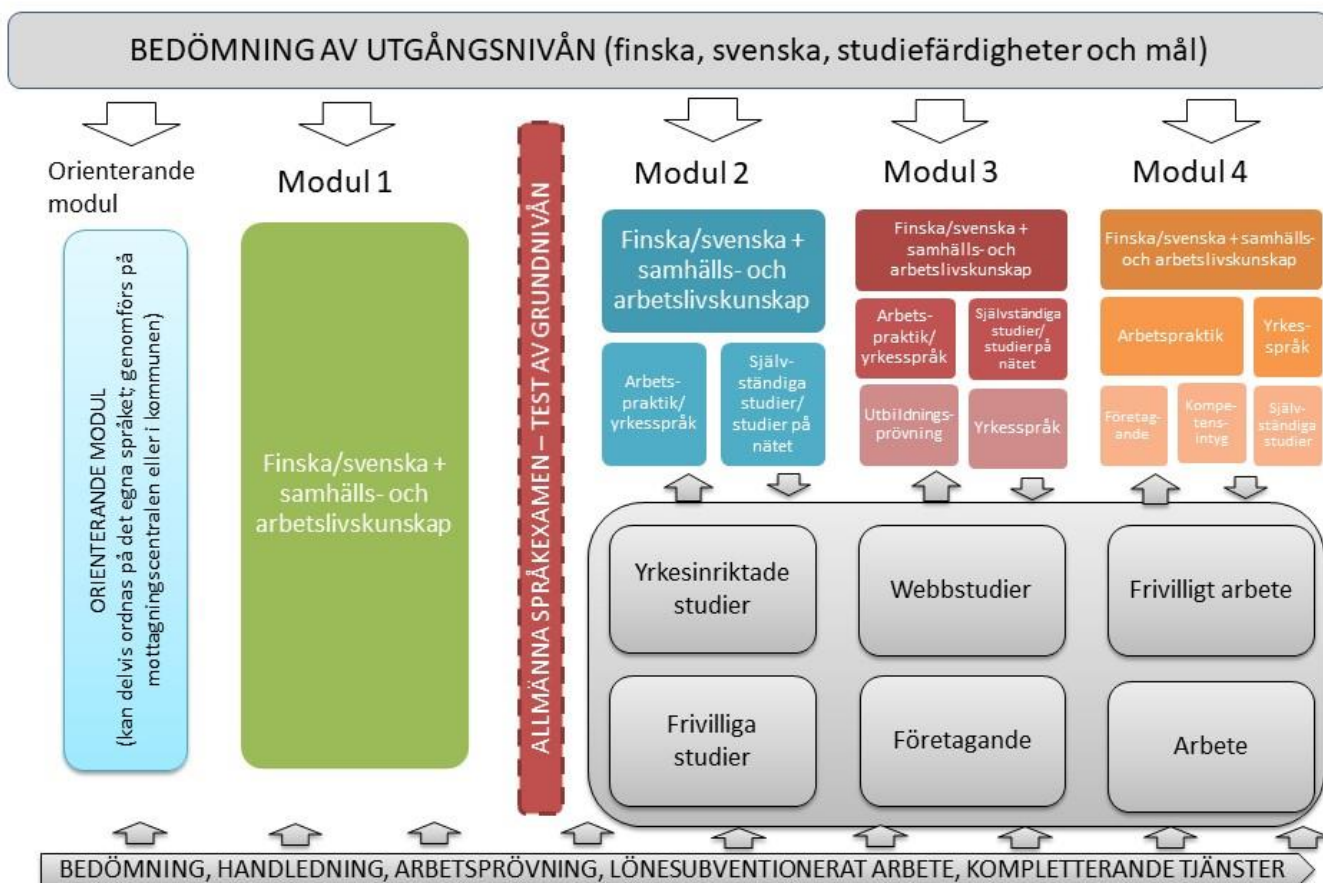
beaktas invandrarnas personliga behov. Även det mål för språkkunskaperna som anges i integrationslagen förblir detsamma, eftersom lagen inte ändras.

En komprimerad **orienterande modul** har tagits med för dem som har fått uppehållstillstånd men ännu inte har en kommunplats samt för dem som efter att ha överförts till en kommun väntar på tillträde till utbildningstjänster. Inom utbildningsmodulerna kan det finnas olika slag av verksamhet, t.ex. inläring i arbetet, arbetspraktik, orienteringsperioder, prövning osv. Även mellan utbildningsmodulerna kan det ordnas annan verksamhet, t.ex. arbetsprövning, lönesubventionerat arbete och tredje sektorns tjänster.

Deltidsmodellen har tagits med på grund av målet att få till stånd en effektivare utbildning. Utifrån goda praktiska erfarenheter vill man som ett alternativ till språkstudier och studier i samhällskunskap i form av daglig närundervisning på sju timmar rekommendera modeller, där en del av studierna sker på t.ex. en arbetsplats eller som distans-/självstudier hemma och/eller på nätet och där utbildningsinnehållet är mångsidigare än förut. Man önskar i synnerhet att yrkesinriktade innehåll i högre grad ska kopplas till utbildningen i ett så tidigt stadium som möjligt.

Nya modeller för genomförande av utbildningen

I figuren nedan visas ramen för de nya utbildningsmodellerna. Den orienterande modulen och modul 1 har ett grundinnehåll som är gemensamt för nästan alla som deltar i integrationsutbildning. Däremot kan innehållen i modulerna 2–4 varieras utifrån målgruppernas och invandrarnas personliga behov genom att man ur utbudet väljer t.ex. yrkesinriktade studier, arbetslivsperioder, företagarbildning, nätstudier, frivilligarbete, frivilliga studier osv.

Avsikten är att man inom modulerna (särskilt inom modul 1) utifrån bedömningen av utgångsnivån fortfarande kan dela in de studerande i den grundläggande, den långsamma och den snabba studievägen (se grunderna för läroplanen för integrationsutbildning av vuxna invandrare 2012, kapitel 2.4). Detta åskådliggörs i följande figur. Dessutom visas i figuren många olika alternativ för vad t.ex. en yrkesinriktad språkundervisning i modulerna 2–4 kan bestå av.

Att variera genomförandet av integrationsutbildningen genom att erbjuda flera parallella alternativ med olika innehåll innebär en utmaning för dem som ska genomföra utbildningen. De olika aktörerna bör utveckla och avsätta resurser för vägledningen till utbildning och för bedömningen av framstegen i studierna som stödande element när det gäller att individualisera/skräddarsy utbildning och althernigen mellan andra tjänster och studier.

Orienterande modul

Den korta orienterande modulen är avsedd för t.ex. dem som har fått uppehållstillstånd men som ännu bor i en mottagningscentral och inte ännu har fått en kommunplats. Dessutom är den orienterande modulen till nytta för dem som efter att de flyttats till en kommun är tvungna att vänta på tillträde till utbildningstjänster (integrationsutbildning eller frivilliga studier).

Den orienterande modulen kan innehålla t.ex. följande:

Orienterande modul (2–5 veckor)

I den orienterande modulen kan man närmare kartlägga invandrarnas kunnande och yrkesskicklighet samt ordna kortvarig undervisning för elementär språkfärdighet. I modulen kan invandrarna också få bekanta sig med regionens/ortens arbetsliv och utbildningsutbud med hjälp av orienteringsperioder.

Samhällsorienteringen i den orienterande modulen ges om möjligt på invandrarnas modersmål. Dessutom kan man flexibelt utnyttja det lokala utbudet av t.ex. bibliotekstjänster och andra kulturtjänster. Vid organisering och planering av den orienterande modulen är det ändamålsenligt att beakta de kunskaper och det kunnande som invandrarna fått i samband med kartläggningen, undervisningen och annan verksamhet under tiden på mottagningscentralen.

Producenten av utbildningstjänster

På grund av nuläget i fråga om asylsökande och på grund av annan invandring är det en utmaning att få resurserna att räcka till för det allt större antalet personer som ska erbjudas integrationsutbildning. Därför vore det bra om de som producerar utbildningstjänster skulle beakta möjligheterna till samarbete (både med andra utbildningsformer och andra utbildningsstadier) och effektivisera sin verksamhet så att ett allt större antal kan omfattas av utbildningstjänsterna. Följande figur visar hur en producent av utbildningstjänster effektivt skulle kunna erbjuda olika målgrupper utbildning vid en tidpunkt som är lämplig för dessa och så att producentens lokaler och personal används effektivt. I dessa exempel är finansieringsformerna för utbildningstjänsterna arbetskraftsutbildning, frivillig utbildning samt utbildning som finansieras av kommuner, arbetsgivare e.d.

VECKOPROGRAM FÖR PRODUCENTER AV UTBILDNINGSTJÄNSTER

Skift	MÅN	TIS	ONS	TOR	FRE
Förmiddag Närundervisning 8–12	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)
	Informellt lärande (språkcafé, språkövning m.m.)	Självständiga studier med stöd på nätet	Deltidsarbete	Frivilligt arbete (assisterande uppgifter t.ex. i äldreboende, ungdomsgård m.m.)	Informellt lärande (språkcafé, språkövning m.m.)

HANDLEDNING

Skift	MÅN	TIS	ONS	TOR	FRE
	Informellt lärande (språkcafé, språkövning m.m.)	Självständiga studier med stöd på nätet	Deltidsarbete	Frivilligt arbete (assisterande uppgifter t.ex. i äldreboende, ungdomsgård m.m.)	Informellt lärande (språkcafé, språkövning m.m.)
Eftermiddag Närundervisning 12–16	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)	Närund.: blandgrupp (arbetskraftsutb., frivillig, kommunernas m.m. studerande)

HANDLEDNING

Skift	MÅN	TIS	ONS	TOR	FRE
	Arbete	Arbete	Arbete	Arbete	Arbete
Kväll Närundervisning 16–19	Närundervisning	Självständiga studier med stöd på nätet	Närundervisning	Närundervisning	Självständiga studier med stöd på nätet

Olika finansieringsformer: arbetskraftsutbildning, frivillig, kommunal finansiering, arbetsgivarna osv.